

**YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK
VE DENETİM TİC. LTD. ŞTİ.**

Yrd. Doç. Dr. Yusuf İLERİ

Yeni Yüzyıl Üniversitesi

Hukuk Fakültesi

Dünya Gazetesi-09.05.2017

EL KONULAN İTHAL LÜKS ARAÇ SAHİPLERİNİN DİKKATİNE

Ülkemizde lüks binek otoların tamamı ithal. Böyle olunca da bu araçlar üzerinde haklı nedenlerle önemli bir vergi yükü var. Zira yüksek bir vergileme yapılmadığı takdirde cari açık artacağı gibi vazgeçilen tutarların tüketiciye kalmasının da herhangi bir garantisi yok. Vergi, aracın ithal değerinden alınınca bu değer düşük gösterilmesi önemli bir kazanç oluşturuyor. Kayıplar ise devlet adına gümrük vergisi, katma değer vergisi (KDV) ve özel tüketim vergisi (ÖTV) olarak ortaya çıkıyor. Oranı yüksek olunca en önemli vergi kaybı ÖTV alanında gerçekleşiyor. Belirtmek gerekir ki söz konusu devletin finansmanı olunca, bu alan çok ağır müeyyidelerle teçhiz edilmiş. İthalatçısından kullanıcıya kadar alış veriş zincirinin halkalarına bir şekilde adını yazdırmış olanlara rahat verdirilmiyor.

Neler mi yapılıyor! Bir defa eksik ödenen vergiler yönünde tarhiyatlar yapılıyor. Bir vergi kaybı olmaması adına çeşitli yasalarda gümrük değeri ve matrahını tanımlayan ve matrahta aşınmayı engelleyen hükümler mevcut (GK 24, KDV 21, ÖTV 11). O kadar ki satıcının yapacağı iskonto tutarına kadar müdahale edilmiş (ÖTV 12). Bu hükümlerle yetinilmemiş, kayba uğranan ÖTV ve KDV ile ilgili işlemlere taraf olanlara zincirleme vergi sorumluluğu getirilmiştir (VUK 11/2). Burada amaç, herhangi bir mal varlığı olmayanlar adına paravan şirket kurarak bu yolda kazanç sağlayanları takip ve vergilendirme olmuştur. Önemle belirtmek gerekir ki vergi uygulamalarında, nihai tüketicilerin masum olduğu kabul edilerek müteselsil sorumluluğun dışında tutulmuşlardır.

Bu araçları mülkiyetinde bulunduran şahıslar ile tüzel kişilerin yöneticileri hakkında Türk Ceza Kanunu (TCK) 204/1 ve 54'üncü maddeleri ile Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu (KMK) 3/2. maddeleri de işletiliyor. TCK 204/1 "Bir sahte özel belgeyi bu özelliğini bilerek kullananlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezalarıyla yargılanacağından söz ediyor. Kanununun 54'üncü maddesi eşya müsaderesini öngörüyor. KMK 3/2. maddesi ise "Eşyayı, sahte belge kullanmak suretiyle gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin Türkiye'ye ithal eden kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır." denilmektedir. İşte TCK ve KMK hükümleri uygulanırken nihai tüketicilerin -bu işte zarar da görseler- bilerek sahte belge kullanarak gümrük vergilerini noksan ödedikleri öngörüsüyle hareket ediliyor. Oysa serbest dolaşımdaki bir aracın varsa yasalara

aykırı hali, bunları bilen ve bilecek durumda olmayan nihai tüketicilerin kendi faydalarını düşünecek şekilde karar almaları tabii olanıdır.

Araç sahipleri hakkında uygulanmakta olan müeyyideleri böyle kısaca ortaya koyduktan sonra şimdi de 6770 sayılı Kanun'la iki ayrı kanunda yapılan af mahiyetindeki düzenlemelerde söz edelim. Bunlardan biri 4458 sayılı Gümrük Kanunu'na eklenen Geçici 10'uncu maddedir. Bu madde, KMK'nın 3'üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca açılan kamu davalarını bazı koşullarla sonlandırmayı hedeflemiştir. Aranan koşullardan biri, taşıta 27.01.2017 tarihinde önce el konulması ve fakat müsadere kararının verilmemesidir. Taşıtın tasfiyesinin tamamlanmaması ise aranan diğer bir koşuldur. Maddeye göre bu iki koşula uygun kara taşıtları için 30.07.2017 tarihine kadar gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin yüzde 25'ine tekabül eden tutarın başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde ödenmesi halinde, el koyma karar kaldırılır ve el konulan araç, sahibine iade edilir.

Diğer düzenleme Gümrük Kanunu'nun 235'inci maddesi kapsamına giren ithali yasak araçlarla ilgilidir. Gümrük Kanununun 235'inci maddesinde, "Bu araçların sicillerine şerh verilmek suretiyle icra olunarak el koyma ve mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir" denilmektedir. Gümrük Kanunu'na eklenen geçici 9'uncu madde, geçici 10'uncu maddeye paralel hükümler getirmiştir. Ancak geçici 9'uncu madde "taşıtın ilk iktisabında ödenen özel tüketim vergisinin yüzde 25'i kadar bir tutarın" ödenmesini öngörürken 10'uncu madde "taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin yüzde 25'ine tekabül eden bir tutarın" ödenmesini hükmetmektedir. Geçici 9'uncu madde kapsamına giren işlemlerde, el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi verilmesi gereken fiil, gümrük idaresince tespit edilmesinden önce kendiliğinden bildirilirse bu durumda yüzde 25 değil, yüzde 15 ödenecektir.

Bu hükümlerden sadece nihai tüketici konumundaki araç sahiplerinin yararlanabileceğini, ithalatçı ve araçlar ile bunlara yönelik vergi tarhiyatlarını kapsamadığını belirtelim.